סבר לה כר' יוסי הגלילי. וקא מיבעיא לן לרבנן: מי אפשר לצמצם. הילכך לא היו עורפין דכל אחת ואחת אחי איני קרובה: אפשר לצמצם. וקרובה אפילו קרובות: ויתנו. כדפרישנן לעיל: דכולי עלמא אפשר לצמצם. דכרבי יוסי הגלילי סבירא להו: מאי הוי עלה. אליבא דרבנן: שתי עגלות. דאפשר לצמצם וקרובה אפי' קרובות: לייתי תרתי. דהא לא מצי לאתויי דהא שתיהן שוות: מ"מ לצמצם. הילכך מצו לאתויי: הטוה דבריה נפק בריסת. דמרוב בריאותו קדם את אחיו: הכהן עוטל לחום. לרבי עקיבא: והא משמעים תנן. דמשמע מה שיפה (ב) מ[הכשר] מחבירו ונתנן דמים יחלוקו: תרחלת כפייתה בבבל. בעוד *שהייתה אוכל תמרים בבבל ומעדן [את] עצמך: תרגימנא. להאי מילתא דר' עקיבא ודייקנא לה מסיפא: דכי הדדי פליגי. דלתרוייהו יהא חלק בשניהם ה"ל יחלוקו את הדמים: שמן יהא ביניהן. מה שאחד שמן יפה מחבירו יהא מוטל ביניהם ועליו. יבאו לדון ויטמעון. ישראל לכהן מיילי לאיה כו' כי הכי דסבר ר' עקיבא בסיפא המוליא מחבירו עליו הראיה: מאי טעמא דר"מ. דקתני סתמא דמתני' חייב בתמטות: מי בכור הוא שליה דידי. ולאי דקאי אנא הוי חולין ומהדרנא לך אלף ויהלך ושקילנא מתנות מיניה: עשו שליו זוכה כזוכה. אע"פ שלא זכה כהן בהאיך דהא לא מטא לידיה מעולם עשאוהו כאילו זכה בו הוא ומוציאה הוא שייכא ביה כהן דשמא דידיה [יב] (ניכה) שויה רבנן כמאן דמטא לידיה לשום בכורה: וזכין ליה לישראל במומיה. והלר שקליה לאידך חלופיה ובכור שמכרו כהן לישראל פטור מן המתנות דאיתקש לגבי ואילו (ג) בפרקא קמא (לעיל דף יב.): בספק בכור *שאין (ג) חלופין ביד כהן. שלא נעל כלום מחתיו כגון דקתני מתני' זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום והאי זכר ספק בכור הוא שמא יצאה נקבה תחלה וירעה ויאכל במומו לבעלים: שחייב במתנות. דהכא ליכא למימר עשאוהו כמי שמכרו כהן לישראל דהא לא (ד) בא (יד) בחלופין ליד כהן כלום: מי מחייבת ליה. לספק בכור במתנות אתי למימר חולין גמור הוא ואתי למישרי בגיזה ועבודה: ומי מלית אמרת. דטעמא דרבי יוסי משום גיזה ועבודה הוא: בספק מעשר. כגון שקפץ אחד מן המעשרין לתוכם דאמרינן בפ"ב (לקמן דף נח:) כולם ירעו עד שיסתאבו ויאכלו במומן *לבעלים: ספק מעשר אין כהן בא עליו מצי לדדין דאם מעשר הוא אין לכהן חלק בו דמעשר קרב שלמים ונאכל לבעלים: ומי מלית אמרת הכי. דטעמא דרבי מאיר ומשום שלא השתכח תורת מתנות:

[לעיל ע. ימצוה יט. בת. שבועות נב.]

ל"ל שהיה

ל"ל אחר

הגהות הב"ח

(ל) גם' הכא נמי ליפלגו: (כ) רש"י ד"ה ומא משמען וכו' שיפה כשומן מתכירו ותוכן: (ג) ד"ה וזכין וכו' לגבי ואיל בפיקרון דף עו הס"ד: (ד) ד"ה שחייב וכו' דהא לא בא מליפיו: (ה) הוס' (בדף הקודם) ד"ה אפשר וכו' הוא קדוש כיון דאי אפשר לצמצם אינו אינו קדוש כו':

מתנות יב.

רבא אמר ר' אבהו אמר ר' יוחנן אמר ר' אליעזר בן יעקב אומר אם אינו אינו ראוי לבכורה אינו מתחייב במתנות ... ותנא אי אפשר לצמאת אלא אי לו ואי לבכורה לא אומר בכור אלא אינו לו אות היפה ... לא אומר מתנות בינין ובטני יצאה אז מתחייב במתנות

[ל"ל קו:]

שלא בא מליפיו ליד כ"ל

ל"מ יב: ניסון ג.

שיין ל"ל

לבעלים בס"ד ואתי כהן מ"ד בספק מעשר אין כהן ל"ל

רבינו גרשום

סבר לה כר' יוסי. ואכתי לדבא לא ידעינן דתנא קמא סבר אי אפשר לצמצם ודעיין שתיהן דאוקמת כדאמרן בתנור: ותיסברא. לתנא קמא אי אי אפשר לצמצם אם כן לא סגיא דלא הוייא חדא קרובה: יביאו עגלה אחת ויתנו. אם אני הקרובה תבא העגלה עלי ואם חברתי הקרובה תבא עליה: מאי הוי עלה. לרבנן אפשר או אי אפשר: אלא ש"מ אי אפשר לצמצם קסבר יביאו אחת ויתנו כדאמרן: אמר ר' חייא משמיה דר' יוחנן משמעון דאמר ר' עקיבא היינו שישמו איזה הוא הבחרש מן האחד ויטול הכהן הבחרש בלבד: א"ל ר' חייא לר' יוחנן. בשעה שלמד זה הלכה ממנו: והא אנן משמעון תנן. דמשמע שיהלקו העלו בשוה: בפנייתא. תמרים רעים: מסיפא. מדוקיא דסיפא דמוציא מחבירו ע"ה דאי ס"ד משמעון ביניהן לחלוק הכל בשוה בשוה נמי ליפלגו בשוה: אלא מאי משמעון. שמן יהא ביניהן. בי"ומא דמבריא ליה לר' עקיבא דיד כהן על התחתונה דשמן בחרש והשמן שחברו סופב מזה הוא ביניהן ואמר לו ישראל אייתי ראיה דהאי בכור ושקל ואי לא לית לך תו מידי: ס"ם דר' מאיר. דמחייב במתנות. ה) לר' עקיבא לא צריך למיבעי ס"ם מחייב משום דכיון דמצריך ליה רעייה ומתאבד ודאי דינו שיהא חייב בבתנות דגזאל ואסתאב אמאי מחייב בבתנות הא אכתי יש לו דין בכור עליו: אמר ר' יוחנן דגזאל ובהן בא עליו מב' צדדין כו'. ומשום דבי אפי' לא נסתאב חייב בבתנות: ואית ספרים דכתיב בהא ס"ם דר' עקיבא ומתרצי נמי למעמיה דגזאל ובא עליו כהן כו': עשו את שאינו ולכה בן כהן שהוא בעל ביד כהן ומכר לו הבל הגוף והבתנות הילכך שפיר ואע"ג דלא זכה ביה באירוף שורות רבנן כמאן דזכה ביה וחשוב כמו שמכרו לישראל בכור בפומא בשביל זה שזכה בו כהן לעצמו נמצא שחליפיו דאותו של ישראל הוא ביד כהן ומכר לו הבל הגוף והבתנות הילכך שפיר ר' יוסי: הבל מודים בספק בכור שאין חליפיו ביד כהן. כגון ספק זכר ונקבה דאין כאן לכהן כלום אותו ודאי חייב בבתנות: מהו דתימא מעמא דר' יוסי: לאו משום חליפין אלא משום דאי מחייבת ליה בבתנות סבר דחלין

ה) דבני רבינו אינו מוכן הכלא לכתורה כתם מתני' דטוה ר"מ וכ"י שיעסה מלינה דר"ע ור"מ נחלקו ונל"ה בשני יבמות ע"ע.